

ધોરણ :- 8

ગુજરાતી

3. જુમો બિસ્તી

અભ્યાસ / સ્વાધ્યાય

Sem : 1

અભ્યાસ

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો ઉત્તર શોધીને
તેના કુમ - અક્ષર પ્રશ્ન સામેના માં લખો.

- (૧) જુમાની વેણુ પ્રત્યેની લાગણીને શું કહેવાય ? ખ
- (ક) માનવપ્રેમ
- (ખ) પશુપ્રેમ
- (ગ) માનવતા
- (ધ) લાગણીવેડા

(૨) જુમો વેણુને ખવરાવવા રોજ શું ખરીદતો હતો ? ૧

(ક) જુવાર

(ખ) બાજરી

(ગ) ગાંદબ

(ધ) સૂકું ઘાસ

(૩) જુમો કોના ઉપર બેસીને પરણવા ગયો હતો ? ૫

(અ) હાથી પર

(ખ) ઘોડા પર

(ગ) પાડા પર

(ધ) વેણુ પર

પ્રશ્ન 2. નીચેના પ્રશ્નોના એક - બે વાક્યોમાં ઉત્તર આપો :

(1) પાડાનું નામ વેણુ કોણે પાડયું હતું ?

➤ પાડાનું નામ વેણુ જુમાના કોઈ મિત્રે પાડયું હતું.

(2) વેણુનો બચાવ શક્ય ન લાગતાં જુમો શો નિર્ણય કરે છે ?

➤ વેણુનો બચાવ શક્ય ન લાગતાં જુમો વેણુની સાથે મોતને

લેટવાનો નિર્ણય કરે છે.

(3) જુમા સાથેની દોસ્તી અંત સમયે વેણુ કેવી રીતે નિભાવે છે ?

➤ અંત સમયે પોતાની ગોડમાં ભરાઈને બેઠેલા જુમાને વેણુ માથું
મારીને પાટાથી ફૂર ફેંકી દે છે. આ રીતે અંત સમયે વેણુ જુમા
સાથેની પોતાની દોસ્તી નિભાવે છે.

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

(1) જુમો અને વેણુ દિવસ દરમ્યાન શું કરતા હતા ?

► દિવસ દરમિયાન જુમો વેણુની પીઠ ઉપર મોટી મોટી મશક ભરીને સવારના પાંચ વાગ્યામાં નીકળી પડતો. બારણ બારણે પાણી ભરી દીધા પછી જુમો ને વેણુ બંને પાછા વળતા. જુમો રસ્તામાંથી એક પેસાનાં ગાજર ને ટામેટા કે ભાજુ પોતાના શાક માટે અને વેણુ માટે બથ ભરીને ગદબ ખરીદતો. પાછા વળતાં વેણુ ગદબ ખાતો. પછી જુમો બપોરથી છેક સાંજ સુધી હોકો ગગડાવ્યા કરતો અને વેણુ માખીને ઉડાડવા કાન ફક્કાવતો, આંખ મીચીને ઊંધી જતો અથવા જગતો પડ્યો રહેતો. પછી સાંજે જુમો અને તે ફરવા નીકળતા અને નદીના કાંઠા સુધી જઈ પાછા વળતા.

(2) જુમાએ વેણુને બચાવવા કયા પ્રયત્નો કર્યો ?

►જુમાએ વેણુને બચાવવા સૌથી પહેલાં પાટામાં ફસાયેલા વેણુના પગને આમતેમ મરડીને બહાર કાઢવાનો પ્રયત્ન કર્યો, પણ તે ફાય્યો નહિ. પછી રસ્તે જતા બે યુવાનોને મદ્દ કરવા વિનંતી કરી, પણ એ યુવાનોએ તેને ફાટકવાળા પાસે જવાનું કહ્યું. એવામાં ટ્રેનની સિસોટી સંભળાઈ. ઝપાટાબંધ ફાટકવાળાની ઓરડી પાસે જઈ તેણે વિનંતી કરી 'સિઝલ ફેરવો. મારું જનાવર કચરાઈ જશો', પણ ઓરડીમાંથી "ઘેર કોઈ ભાઈમાણસ નથી' એવો બેદરકાર જવાબ મળતાં જુમો નિરાશ થઈ ગયો. આમ, જુમાએ પોતાના પ્રિય વેણુને બચાવવા અનેક પ્રયત્નો કર્યો.

(3) વાર્તાના છેલ્લા વાક્યનું શું મહત્વ છે તે સમજાવો.

►વાર્તાનું છેલ્લું વાક્ય : જુમો એના એક માનીતા પશ્ચર પર ફૂલ મૂકીને 'વેણુ....! વેણુ ....! વેણુ !' એમ ત્રણ બૂમ પાડીને ચાલ્યો જાય છ. આ વાક્ય જુમો અને વેણુ બંનેનાં એકબીજા પ્રત્યેનો પ્રેમ અને દોસ્તીની વક્ષાદારીનું મહત્વ સમજાવે છે.

પ્રશ્ન 2. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર વિચારીને લખો :

(1) જુમાની જગ્યાએ તમે હો તો શું કરો ?

➤ જુમાની જગ્યાએ હું હોત તો મેં પાટા પર ઊભા રહીને હાથ લંબાવીને ટ્રેનને રોકવાનો પ્રયત્ન કર્યો હોત.

(2) શું બન્યું હોત તો વેણુ બચી ગયો હોત ?

➤ પેલા બે યુવાનોએ પાટામાં ફસાયેલા વેણુના પગને બહાર કાઢવામાં મદદ કરી હોત અથવા ફાટકવાળાના ઘરમાંથી કોઈએ સિઝલ ફેરવ્યું હોત તો વેણુ બચી ગયો હોત.

(3) તમને ગમતા પ્રાણી માટે તમે શું કરો છો ?

➤મને ગમતું પ્રાણી ગાય છે. એને હું લીલા ઘાસનો ચારો તથા સાડું ખાણ ખવરાવું છું. તેને ચોઘું પાણી પિવડાવું છું. તેની આસપાસની જગ્યા સ્વચ્છ રાખું છું. તેને ટાઢ, તડકો અને વરસાદથી રક્ષણ મળે એ માટે મેં છાપરાની વ્યવસ્થા કરી છે. તે બીમાર પડે તો તરત ઉપચાર કરાવું છું. રોજ સાંજે કેસેટ વગાડીને તેને સંધ્યા આરતી અને ભજનો સંભળાવું છું તેને રોજ ફરવા લઈ જાઉં છું. હું ગાયને ખૂબ વહાલ કરું છું.

(4) આ વાર્તાનું શીર્ષક ‘વેણુ’ રાખીએ તો તે માટેનાં કારણો આપો.

➤આ વાર્તાનું શીર્ષક ‘વેણુ’ રાખવાનાં કારણો :-

મૂક પશુ વેણુને પોતાના માલિક જુમા પ્રત્યે અપાર પ્રેમ છે. એ બોલી શકતો નથી, પણ જુમાની વાણીમાં પ્રગટતા પ્રેમને એ સમજું શકે છે. વેણુ અંત સમયે જુમાને માથું મારીને પાટાથી દૂર ફેંકી દઈને બચાવે છે. એ જુમા પ્રત્યેની વેણુની વક્ષાદારી અને નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ સૂચવે છે. વેણુ સમગ્ર વાર્તામાં કેન્દ્રસ્થાને છે. એ દણ્ણિએ આ વાર્તાનું શીર્ષક “વેણુ” રાખીએ તો એ ઉચિત ગણાશે.

પ્રશ્ન 3. નીચેના શબ્દોના સમાનાથી શબ્દ લખો :

- (1) શ્રીમંત = ધનવાન, અમીર
- (2) દુર્ગધ = બદબુ, વાસ
- (3) કર્કશ = તીણો, કઠોર
- (4) આનંદ = હર્ષ, ખુશી
- (5) ગજબ = રજકો
- (6) હંડલી = માટલી, હંલી

THANKS

FOR WATCHING